

Finansdepartementet
Enheten för offentlig upphandling
Joanna Hedqvist och Sara Rostamian

103 33 Stockholm

Vår referens/dnr:

2023–129

Er referens/dnr:

Fi2023/02414

2023-12-14

Remissvar

SOU 2023:43 En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter

Svenskt näringsliv anser att det är viktigt att konkurrensen i offentliga upphandlingar inte snedvrids av företag som inte betalar skatter och avgifter eller på annat sätt inte tar sitt ansvar enligt lagar och regler. Företag som ägs eller står under inflytande av personer som dömts för brott enligt 13 kap. 1 § LOU ska också uteslutas från möjligheten att delta i offentlig upphandling. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Företagarna och Svenskt Näringsliv har liksom Upphandlingsmyndigheten och Polismyndigheten konstaterat att bestämmelserna i 13 kap. LOU/LUF om uteslutning och kontroll inte fungerar i praktiken.

Problemen hänger främst samman med det i förarbetena uttalade kravet att den upphandlande myndigheten inför tilldelningsbeslut måste kräva in utdrag ur belastningsregistret av leverantören. I propositionen (prop. 2015/16:195) skriver regeringen: ”Den nya regleringen innebär däremot att det införs en obligatorisk kontroll av dokumentation rörande brottslighet avseende leverantörer som myndigheterna avser att tilldela kontrakt. Denna skyldighet för myndigheterna kan också i praktiken komma att innebära, trots att syftet med de nya direktiven kan sägas vara den motsatta, en viss ökning av antalet belastningsregisterutdrag som begärs ut och ges in till myndigheter med anledning av ett upphandlingsförfarande. Uppgifter i belastningsregistret anses vara särskilt integritetskänsliga. Mot denna bakgrund finns det anledning att överväga behovet av att anpassa det regelverk som styr tillgången till uppgifter i belastningsregistret.

Det är mot denna bakgrund välkommet att betänkandet ”En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter SOU 2023:43” har överlämnats till regeringen och att det fortsatta arbetet med framtagande av proposition prioriteras.

Svenskt Näringsliv, som getts möjlighet att delta i utredningsarbetet, stödjer i princip samtliga förslag som utredningen lämnar.

Svenskt Näringsliv tillstryker förslagen att

- Bolagsverket ska ansvara för uppgiften att tillhandahålla ett system för samordnad registerkontroll.

- Sekretessbrytande bestämmelse för uttag av uppgift från belastningsregistret införs.

- Sekretess ska gälla för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men och uppgiften förekommer i angelägenhet som avser behandling av belastningsuppgifter i samband med – upphandlingar enligt upphandlingslagarna – att valfrihetssystem inrättats enligt LOV eller m.fl. lagar.
- Sekretessen för belastningsuppgifter som behandlas i samband med kontroll av aktörer vid upphandling, kontroll av sökanden till ett valfrihetssystem eller uppföljning av kontrakt som tecknats efter en upphandling eller inrättandet av ett valfrihetssystem ska inte hindra att en uppgift lämnas ut till en enskild enligt vad som föreskrivs i upphandlingslagarna, LOV eller förordningen om samordnad registerkontroll i samband med upphandling.
- Bestämmelser om tystnadsplikt ska införas i upphandlingslagarna och LOV. Av bestämmelserna ska framgå att den som i samband med en upphandling, inrättandet av ett valfrihetssystem eller en uppföljning av ett kontrakt eller ramavtal som tecknats efter en upphandling eller inrättandet av ett valfrihetssystem, har fått del av uppgifter om enskilds personliga förhållanden som förekommer i angelägenhet som avser kontroll av belastningsuppgifter inte obehörigen får röja dessa uppgifter. Bestämmelserna ska upplysa om att i det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i OSL. Bestämmelsen om tystnadsplikt i LUK ska tillämpas även vid konkurrensutsättning enligt EU:s kollektivtrafikförordning. Av upphandlingslagarnas bestämmelser om tillämpningsområde ska framgå att lagarna även gäller vid uppföljning av kontrakt och ramavtal.
- På begäran av Bolagsverket ska uppgifter som är hänförliga till underskott på ett sådant skattekonto som avses i skatteförfarandelagen lämnas ut från beskattningsdatabasen i den utsträckning det behövs för kontroll av leverantörer, företag vars kapacitet åberopats, underleverantörer eller sökanden – vid upphandlingar enligt upphandlingslagarna – då valfrihetssystem inrättats enligt LOV eller LOV hos Arbetsförmedlingen – vid ersättningsetableringar enligt ersättningslagarna – vid uppföljningar av kontrakt som tecknats efter upphandling enligt upphandlingslagarna – vid uppföljningar av kontrakt som tecknats efter inrättandet av valfrihetssystem enligt valfrihetslagarna
- Sekretess till skydd för enskild ska gälla i statlig myndighets verksamhet som består i samordnad registerkontroll vid upphandling enligt upphandlingslagarna för uppgift som rör anbud. Sekretessen ska gälla fram till dess att alla anbud offentliggjorts eller beslut om leverantör och anbud fattats eller upphandlingen dessförinnan har slutförts. Den föreslagna anbudssekretessen till skydd för enskilda och den gällande anbudssekretessen till skydd för det allmännas ekonomiska intresse ska inte hindra att uppgifter som är nödvändiga för kontroll av om det finns skäl för uteslutning av leverantörer på de grunder som följer av upphandlingslagarna lämnas till myndigheter och den som begärt kontrollen
- Bolagsverket ska genomföra en samordnad registerkontroll på begäran av en upphandlande myndighet, upphandlande enhet, region eller behörig myndighet.
- Vilka uppgifter ska kontrolleras i de olika registren

- Vid kontroll i samband med uppföljning av ett kontrakt eller ramavtal ska den upphandlande myndigheten eller enheten få lämna belastningsuppgifter till den som tecknat kontraktet eller ramavtalet
- Vid kontroll av om det finns grund för uteslutning ska en upphandlande myndighet eller enhet inte kunna begära att leverantören eller sökanden lämnar handlingar eller intyg om myndigheten eller enheten själv har möjlighet att kostnadsfritt med elektroniska medel få tillgång till relevant information via en myndighet som tillhandahåller en funktion för samordnad registerkontroll. Bestämmelser med den innebörden ska införas i upphandlingslagarna och LOV.
- Grunderna för uteslutning i LOV ska motsvara de som gäller vid icke direktivstyrd upphandling.

I det fortsatta lagstiftningsarbetet inom Regeringskansliet behöver följande frågor analyseras närmare:

- Begreppet leverantör i AF-LOV och vilka kommunala företrädare som ska kontrolleras i Bolagsverkets samordnade registerkontroll.
- Det finns ideella organisationer som bedriver näringsverksamhet som inte är registrerade i Bolagsverkets föreningsregister. Det finns flera stora idéburna organisationer tillhandahåller tjänster till det offentliga, dessa bör inte undslippa leverantörskontrollen i Bolagsverket samordnade registerkontroll.

Svenskt Näringsliv delar bedömningen att

- Omfattningen av kontrollen ska avgränsas till de uppgifter som är relevanta för att fastställa om uteslutning ska ske på grund av brott, obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter eller kvalificerade ekonomiska svårigheter som finns i befintliga register.
- Kontrollen bör omfatta de brott som potentiellt kan leda till uteslutning.
- Kontrollen bör fastställa om det finns ett underskott på skattekontot eller en obetald skatteskuld hos Kronofogdemyndigheten. I förekommande fall bör även uppgift om underskottets, respektive skuldens, storlek kontrolleras.
- Kontrollen bör omfatta – förekomst i insolvensregistren över konkurser, företagsrekonstruktioner, skuldsanering och F-skuldsanering – uppgift om beslut om likvidation i aktiebolagsregistret, handelsregistret, föreningsregistret och stiftelseregistren – förekomst i näringsförbudsregistret.

GDPR

Vid behandling av personuppgifter i samband med kontroll av leverantörer kommer dataskyddsförordningen och dataskyddslagen att vara tillämpliga. Frågan är komplicerad men Svenskt Näringsliv utgår från att utredningen gjort en korrekt bedömning.

Arbetsrättsliga villkor under tröskelvärdet

Svenskt Näringsliv delar bedömningen att skyldigheten att ställa arbetsrättsliga kontraktsvillkor bör inte utvidgas till det icke direktivstyrda området. Effekterna av den nuvarande skyldigheten att ställa arbetsrättsliga villkor vid direktivstyrda upphandlingar bör istället utvärderas.

Begränsa underleverantörsledet

Svenskt Näringsliv delar utredningens bedömning att det är förenligt regeringsformens regler om näringsfrihet att begränsa antalet underleverantörsled vid offentlig upphandling. Det är inte förenligt med upphandlingsdirektiven att begränsa antalet underleverantörsled när det gäller företag vars kapacitet åberopas av huvudleverantören. Det är inte förenligt med EUF-fördragets bestämmelser om fri rörlighet för tjänster och etableringsfriheten att begränsa antalet underleverantörsled när det gäller övriga underleverantörer

Utredningen gör bedömningen att för att komma till rätta med problem kopplade till långa underleverantörskedjor bör andra åtgärder än en begränsning av antalet led övervägas. Förslag finns bland annat i Svenskt Näringslivs rapport [Oseriösa företag i offentlig upphandling. Fler borde göra mer. \(svensknaringsliv.se\)](#).

Göran Grén

Ellen Hausel Heldahl